

“Des del 14 de març, ens hem tret una nosa de les espatlles”

Josep Bargalló i Valls, d'ERC, començà la legislatura com a conseller d'Ensenyament català. Dos mesos després va ser nomenat conseller en cap i de Presidència, substituint Josep-Lluís Carod-Rovira. Des d'aquest càrrec ha vist canviar el color del Govern espanyol i ara viurà un dels períodes polítics més oberts des de la transició.

Quants canvis en tant poc temps. La política ha viscut una època vertiginosa...

—El que ha passat a Catalunya i a l'estat espanyol en els últims mesos era completament imprevisible. Tots tenim la sensació que hi ha hagut un gran canvi, les conseqüències del qual es veuran en els propers temps. Però no és només un gran canvi polític, hi ha hagut també un gran canvi social. Després del 14 de març, ens hem tret una nosa de les espatlles. Tots sentim una sensació d'alleugeriment. Per al nostre Govern, significa saber que no establim les nostres relacions amb Madrid amb algú que ens veu com a enemics, sinó amb un interlocutor amb qui podem establir una relació de lleialtat —que no vol dir d'acord en tots els temes— i de respecte. També significa que les persones que, a Catalunya, pretenien qüestionar la legitimitat del nostre Govern —que, dit sigui de passada, és el que té més suport parlamentari des del 1984—, el 14 de març els ha fet callar. No és casualitat que els tres partits que donen suport al Govern de la Generalitat hagin augmentat el seu suport electoral i que els dos partits que fan d'oposició i que qüestionaven la legitimitat del nou Govern català hagin perdut suports.

—Vist amb certa perspectiva, que Carod saltés del Govern demostra que la política catalana no és prou autònoma?

—Demostra que, mentre Catalunya formi part d'Espanya, la política cata-

lana està inserida en el context espanyol. Voler fer un oasi mental com si això no fos així és un error. Catalunya forma part d'Espanya i la política catalana forma part de l'espanyola, ens agradi o no ens agradi.

D'altra banda, demostra també que dins de Catalunya mateix hi ha gent que es mou en paràmetres de política espanyola, però que, en canvi, fa un discurs pretesament nacionalista, que no deixa de ser, en realitat, un discurs regionalista. És evident que en una situació de normalitat nacional el que ha succeït no hauria passat. Però és evident que en una situació de normalitat nacional tot seria molt diferent.

—El creixement d'ERC en aquest cicle electoral és atribuïble, en part, a aquesta situació política dels darrers mesos?

—El creixement d'ERC ja existeix des de les passades eleccions municipals, on va fer un gran salt endavant. No va ser prou valorat ni pels pretesos opinadors polítics ni per la resta de partits. Esquerra va convertir-se en la tercera força municipal, molt a prop de les altres dues primeres. Per exemple, ERC avui governa en municipis que, sumats, fan el 60% de la població de tot Catalunya.

Aquest gran salt d'ERC ha estat reformat amb les eleccions al Parlament de Catalunya. I ara, amb les legislatives espanyoles, encara més. Per què? Doncs perquè és un partit que fa un missatge d'esquerra nacional, de catalanisme de progrés que lliga amb capes

cada cop més àmplies de la societat. A més, políticament, hem tingut la sort de notables desencerts d'altres partits polítics. Esquerra ha demostrat que és un partit coherent, que no sols no amaga allò que fa, sinó que ho assumeix públicament. Això és una gran novetat.

Els resultats de les eleccions espanyoles són un episodi més d'aquesta progressió. El que passa és que hi ha qui no va voler entendre les municipals i que va voler creure que les eleccions al Parlament de Catalunya eren un episodi aïllat. Ara hauran d'aprendre que no són episodis aïllats, sinó graons d'una mateixa escala progressiva.

Quan en tres eleccions hi ha una progressió així, no hi ha elements puntuals, hi ha un creixement de fons per una connexió amb sectors amplis del nacionalisme i de l'esquerra del nostre país, de sectors que entenen que són dos conceptes inseparables.

—Faci'ns, malgrat aquest creixement, un punt d'autocrítica de la seva formació.

—Com tots els partits, Esquerra comet errors. Tenim encara una estructura interna de partit que era la necessària fa dos anys, quan era un partit amb molts menys militants, menys implantació institucional i molta menys incidència social. Aquest és un error que s'haurà de resoldre en el proper congrés, al mes de juliol. Altres errors que ha comès ERC... per exemple, en alguns casos no ha estat prou conscient d'aquesta incardinació inevitable de la política catalana en el context mediàtic i polític espanyol. Per tant, s'han fet, de vegades, anàlisis fonamentades bàsicament només en un context català, però sense preveure les conseqüències de la influència estatal. També en algun moment ERC ha estat excessivament tova amb el nacionalisme conservador que havia col·lapsat la vida política catalana els últims vint-i-tres anys. ERC es pensava que aquest nacionalisme conservador tenia un sentit de país i una lleialtat institucional que en els últims mesos hem vist que no existeix.

—Relacionat amb aquest darrer punt, hi ha qui parla de fractura en el món del catalanisme. N'hi ha?

“En certs moments tenia la sensació que el candidat del PP a Catalunya era Duran i Lleida”

“Em sento més còmode en la cultura de la coalició que en la de la majoria absoluta.”

—El que hi ha és una fractura evident entre certs dirigents de CiU i d'ERC. La de Duran i Lleida ha estat una campanya electoral de fractura. Ha estat un atac constant, en alguns casos groller i tot, molt més dur del que podia fer el PP. Tu tries quina campanya fas, quins són els teus enemics electorals, i obtens uns resultats, que expliquen si ho has fet bé i si les tries eren les correctes o no. Em sembla que seria bo per a CiU que es replantegés l'actuació d'alguns dels seus dirigents. Cal que es plantegin si la política que fan és positiva per al país.

El país necessita CiU, necessita un catalanisme socialment conservador, perquè al nostre país hi ha aquesta

franja de gent. Però no necessita un nacionalisme socialment conservador que fixi com a principal enemic el nacionalisme d'esquerra.

—Potser ells els retreuran que són vostès els que van triar d'“enemic” el nacionalisme conservador?

—D'enemics? No! Nosaltres vam fer una opció política de pactar amb unes forces polítiques per constituir un Govern de la Generalitat. Però no els vam triar d'enemics. La nostra actuació en el Govern no ha estat mai la d'entendre'ls com a enemics. No ha estat ni una actuació de revenja ni d'atac. Perquè, per a nosaltres, no són els nostres enemics. En la campanya electoral a les Corts generals, no ho eren. Però nosaltres sí que ho érem per a alguns dels seus dirigents. Jo, en certs moments, tenia la sensació que el candidat del PP a Catalunya era Duran i Lleida. I em sembla que alguns sectors de la societat catalana també tenien aquesta sensació. O per exemple, també, amb el comportament d'aquest dirigent durant la crisi provocada pel cas Carod... No va ser precisament un comportament de lleialtat institucional. Una cosa és la persona i una altra és la institució. Esquerra sempre ha tingut molt clar que, més enllà de les persones que hi hagués governant a la Generalitat, el partit havia de mantenir una posició de lleialtat.

—Amb el vostre càrrec actual entreu en un context molt convuls i amb el paper difícil de substituir Carod-Rovira, líder d'ERC, al Govern.

—Jo no entro per substituir el lideratge de Carod-Rovira. Quan assumeixo la Conselleria en Cap, ho faig, primer, perquè m'ho demana Josep-Lluís Carod-Rovira i el meu partit, i, segon, perquè em nomena el president de la Generalitat. El primer dia explico la meva lleialtat al president de la Generalitat com a membre del Govern, la fidelitat a Josep-Lluís Carod-Rovira com a secretari general del meu partit, i la meua lleialtat i fidelitat a la ciutadania del meu país, perquè és a qui he de servir com a conseller en cap.

Per tant, no vaig com a líder de res, sinó a fer una gestió al màxim d'eficax possible en les àrees que se m'encoman-

nen: la direcció del Departament de Presidència i la direcció de certes polítiques sectorials. I, a més, com a conseller en cap, la substitució en alguns moments del president del Govern de la Generalitat.

—Des d'aquest càrrec, quins reptes us marqueu aquesta legislatura, ara que portem uns dies de calma...

—Convertir un Departament de la Presidència, que era una maquinària que funcionava al servei d'una persona per la seva projecció com a candidat, a un conjunt de serveis per facilitar un millor funcionament del Govern. A la vegada, dur la direcció de les polítiques sectorials que se m'han encomanat (de gènere, joventut, esport, lingüística, religiositat, relacions exteriors...), d'acord amb el pacte de govern, cap a unes línies de modernitat, racionalitat, equilibri territorial, d'acció social i de vertebració nacional.

—En el Govern hi ha altres formacions polítiques amb visions diferents. Fa pocs dies s'ha decidit tirar endavant el túnel de Bracons. Vostès volien la suspensió del projecte. Tal com s'ha resolt aquest afer, els deixa un gust amarg?

—El túnel de Bracons és una herència enverinada i mal gestionada pel Govern anterior que hem d'entomar. Tots érem conscients que la solució a què s'arribaria no seria la mateixa si haguéssim partit de zero. Tots partíem de posicions diferents explicitades en la campanya electoral. És a dir, ningú no amaga res. Hi ha un partit que el vol tirar endavant i ho diu en la campanya electoral [PSC], i uns altres que mantenim una posició en contra i que també ho diem en la campanya electoral [ERC i ICV-EUiA]. El Govern té la suma d'aquestes diverses sensibilitats, que es corresponen al pes electoral de cadascú. I l'acord que es pren parteix d'aquesta suma. Per tant, hi ha una majoria evident, i un altre sector, que no és una majoria però que pot aconseguir alguns canvis. El projecte que provisionalment aprova el Govern és molt millor que el de CiU. S'hi han aplicat mesures correctores de caràcter ambiental. És el que volia ERC? Doncs no. Però l'acord respon a la suma de sensibilitats del Govern i som

"El túnel de Bracons és una herència enverinada i mal gestionada pel Govern anterior que hem d'entomar."

solidaris amb la decisió. Però com a membres d'un partit continuem defensant la solució que ja vam expressar. I encara no és un tema tancat, ara està a exposició pública i acabaran fent-se algunes millores més. No acabarà sent el projecte que volíem, però tampoc no serà tan negatiu com el que estava previst.

—No és veure el got mig ple?

—No. El problema és que no estem encara avesats a la cultura de coalició al Govern de la Generalitat. En tenim als ajuntaments, als consells comarcals... La cultura de la coalició vol dir només que totes les decisions de Govern no seran mai preses amb l'absolut acord de tots els seus integrants. Una altra cosa és la majoria absoluta, que és una altra cultura. Jo crec més i em sento més còmode en la cultura i el treball de la coalició que en el de la majoria absoluta.

Nosaltres venim d'una experiència gairebé monàrquica, d'una persona que pensa i decideix, i d'un equip de treball que executa. Ara hem passat a una altra, que n'hi podríem dir republicana, on som un equip de gent que pensa i decideix, i un equip de gent que executa. Per tant, hi ha pensaments diferents, i això és lògic i normal. Hi ha molts governs a Europa on això passa.

—Per quin motiu vostès podrien donar per trencat el Govern?

—Que algú dins del Govern imposi una decisió que sigui contrària als punts de l'acord del Govern, o punts que siguin idèntics. Per exemple, si el pacte diu no al transvasament de l'Ebre pel PHN, evidentment vol dir no a cap transvasament de l'Ebre, encara que sigui per una altra llei.

—El nou Govern del PSOE pot ser que traslladi tensions a l'interior del Govern català, si el PSC i el PSOE entren en contradicció en algunes polítiques?

—La tensió estarà en mans del PSC, no en mans del Govern. I em sembla que una de les virtuts del pacte ha estat comprovar també que, en certs moments, el PSC ha sabut mantenir posicions diferents del PSOE. Pot haver-hi tensions entre els dos governs, això és lògic, però no té per què produir tensions dins del Govern català.

—El nou Govern català tindrà temps per fer tot allò que s'ha proposat?

—Déu n'hi do les coses que hem fet durant els tres mesos que portem! I tenint en compte la quantitat de coses que han passat... Ara, ens queden més de tres anys i mig, així que imagini les coses que podem arribar a fer.

Enric Rimbau